

at den vigtigste Faktor for vor Stilling blandt de civiliserede Nationer er ubetinget vor Hovedstads Fremgang. Altsaa, Enhver af os, hvor vi end bo, ønsker saa vidt muligt at virke med til dens Fremgang, især naar dens Fremgang gaar ud paa det Skønne og Gode og det, som stadig har været til dens Vel, mindre paa det, der for Tiden synes at være det Overveiende, Befolkningens Velvære. Saa vidt Fremgangen gaar ud paa at udvilde det Skønne og Gode, er det som sagt Noget, enhver Daaft bør sætte Pris paa, men til Gjengjæld fordrer vi saa ogsaa, at de, der have Initiativet her, Hovedstadspræsiden og de indflydelsesrige Mænd, sørge for, at Landet rundt omkring bliver sat i Stand til at kunne yde de enorme Bidrag til Landets og særlig Hovedstadens Udvikling, som Samfundet kræver. Det er derfor en Urimelighed og Ubillighed i allerhøjeste Grad, at man vil tage fat paa alle disse dyre og luxuriøse Foretagender paa Steder, hvor de heldigste Betingelser allerede længe have været til Stede, med Forbigaaelse af saadanne Steder, hvor de mangle, og saafremt den høitærede Minister havde et Landbrugsdepartement, vilde han vide Bested med, hvad der savnes, og sikkert ikke af sin Departementschef faae Lov til at forelægge et Jernbanebudget som det nærværende. Dette med Hensyn til det Almindelige Med Hensyn til den paataente Udvildelse af Kjøbenhavns Banegaard kan jeg selvfølgelig ikke have nogen Mening om dens Nødvendighed, men efter hvad der er fremkommet fra Udvalget og de forskjellige Medlemmer synes jeg, at man maa stille sig temmelig betænkkelig overfor denne Sag. Jeg mener, at der er al Grund til at udsætte det, idet vi have saa mange og betydelige Foretagender, som alle skulle begyndes saa at sige fra Grunden af, og det kunde dog vistnok være, at et saa stort Byggeforetagende som det, her paatænkes, kunde modificeres efter det, der i Mellemtiden maatte være fremkommet angaaende Forholdene med Hensyn til dette nye Byggeforetagende. Dette skal jeg imidlertid kun antyde; men der er en Ting i den høitærede Ministers Foredrag, som jeg vil fremhæve, og som jeg ubetinget skal udtale min Tak og Anerkjendelse for. Det er de Ord, han udtalte, at saafremt man ikke gik ind paa hans Forslag her, vilde han ikke bære Ansvar for den nuværende Banegaard eller det, der maatte ske der. Det er en Ting, vi vist Alle maa udtale vor dybe Anerkjendelse af, idet det nemlig maa forstaaes saaledes, at hvis Rigsdagen ikke opfylder hans Forlangende, gaar han af,

trækker sig tilbage, altsaa gjør Sagen til et Kabinetsspørgsmaal. Det er jo ikke alene et smukt Exempel paa Selvagtelse, men jeg tror endogsaa, at det i det nuværende Kabinet vilde vække Ofsigt og muligvis virke som et følgerærdigt Exempel.

Judenrigsministeren (Fin sen):

Jeg skal tillade mig ganske kort at bemærke, at det er en Misforstaaelse af det ærede Medlem, naar han efter de Ytringer, jeg brugte, har troet, at jeg vilde fremlægge til 3die Behandling igjen Spørgsmaalet om Kjøbenhavns Banegaard, fordi jeg ikke vilde dele Ansvar med de andre Herrer for de Fare, der ere forbundne med den nuværende Ordning. Jeg har erklæret, at jeg vilde fremlægge det til 3die Behandling, fordi jeg vilde gjøre endnu et Forsøg paa at fjerne den Fare, som kan være forbunden med den nuværende Tilstand. Naar det ærede Medlem har lagt en helt anden, videregaaende Mening deri, beror det paa en fuldstændig Misforstaaelse.

Monrad: Ja, efter min Opfattelse kan en Minister ikke fratægge sig Ansvar for et Lovforslag, der ikke gaar igjennem, naar han bliver ved at sidde, thi han bærer Ansvar for, at han bliver ved at sidde, uagtet han ikke kan sætte det igjennem, som han anser for absolut nødvendigt. Det er hans Ansvar. Det er det, vi mangle saa meget ved de foreliggende Forslag, at de ere saa hjerteløse, der mangler Hjerte og Sjæl i dem; der er Ingen, der virkelig vil sætte sin Eksistens paa Spil for dem; men uagtet man fremhæver, at de ere paatrængende nødvendige, knytter man dog ikke sin Tilværelse til dem. Derfor bliver der noget Sjælløst ved selve Forslagene. — Hvad Jernbaneforslagene angaar, maa jeg tilstaa, at det har været mig aldeles umuligt at faae en klar Forestilling om den hele Jernbanedrift af den Maade, hvorpaa de ere fremlagte i Finanslooforslaget; det har været mig aldeles umuligt. Jeg mener, at man, inden man kommer med saa store Forbringinger paa forøgede Udgifter, burde give en aldeles klar og tydelig Fremstilling af hele Jernbanedriften, saaledes at man fik en Oversigt, en klar og let Oversigt over, hvad de Udgifter, der gaa med, anvendes til, og paa hvad Maade, hvad der medgaar til Lønninger, til Vedligeholdelse af Bygninger, Vedligeholdelse af Materiel, Anstaltelse af Kul osv. osv. Det er det, vi savne. Vi leve med Hensyn dertil i fuldstændig Uklarhed, og det forekommer mig derfor ikke at være et billigt Forlangende, at man kræver saa store Udgifter og des-